

NASLOVNICA

RONJENJE

RIBOLOV

PLOVILA

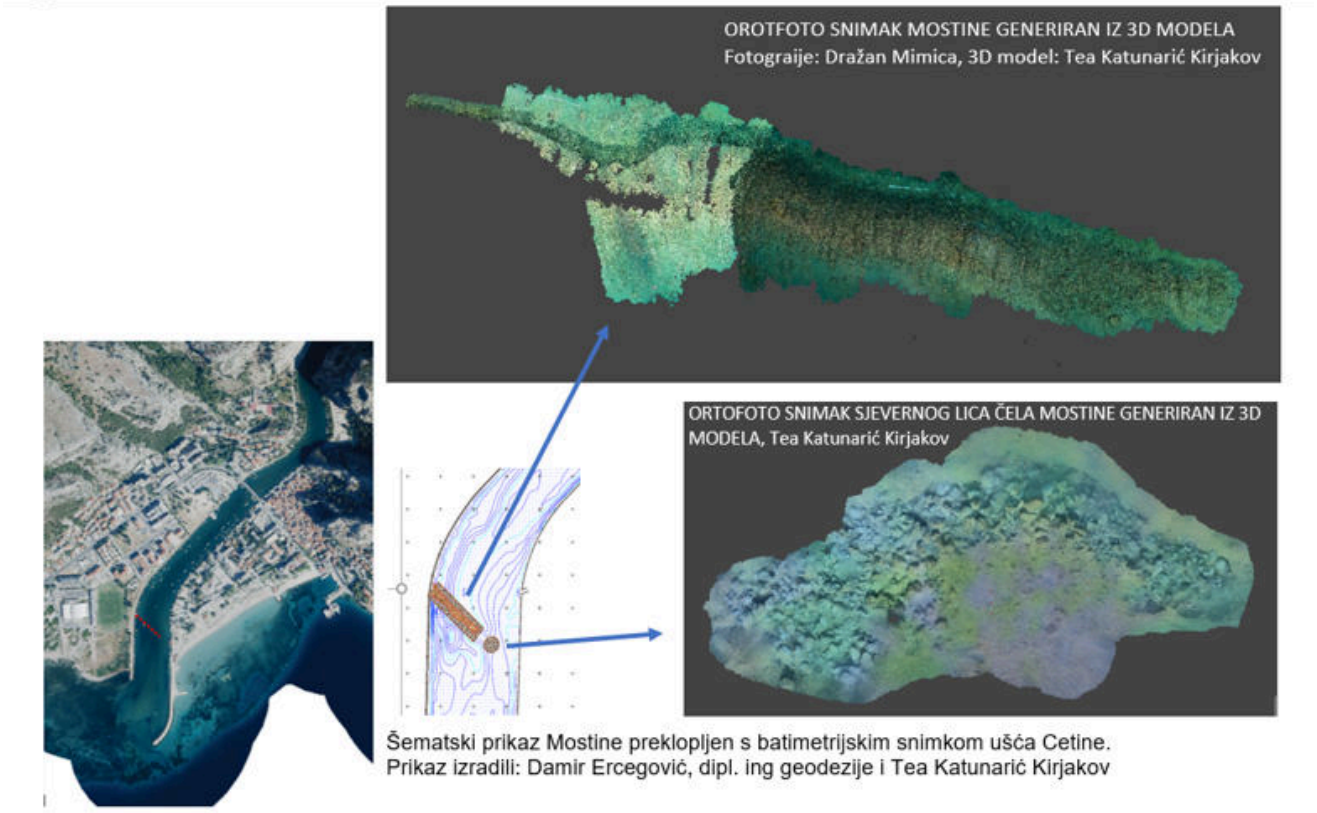
O MORU

ŽIVI SVIJET JADRANA

MOSTINA – PODVODNI OBRAMBENI BEDEM NA UŠĆU RIJEKE CETINE

© 30/11/2024 by admin

U prethodnom članku pisali smo o najpoznatijem i najizopačenijem gusarskom gradu svijeta Port Royalu na Jamajki. Pirati s Kariba pljačkali su brodove u Novom Svijetu željni avanturizma i bogatstva. U ovom članku pisat ćemo o najnovijim arheološkim istraživanjima u podmorju grada Omiša koja su usmjerena na otkrivanje tajni podvodnog obrambenog sustava grada, a po narodnoj usmenoj predaji vezuju se za omiške gusare. Na Jadranu se gusarstvom bavilo još od ilirskog doba boreći se protiv Rimljana. Kasnije su, od 9. stoljeća, hrvatski i neretvanski gusari napadali mletačke brodove. Posebno su bili odvažni omiški gusari o kojima se već pisalo na stranicama Gorgonije. Omiš je imao prirodno zaštićenu luku na samom ušću Cetine među liticama kanjona. Cetinu i luku, uz utvrde Peovicu i Forticu, po narodnoj predaji branio je podvodni bedem Mostina. Legenda kaže da su Mostinu sagradili gusari i da su samo oni znali tajni prolaz kroz bedem. Svi neprijateljski brodovi bi se nasukali na podvodni obrambeni zid. Međutim, nigdje se u spisima ne spominje taj tajni podvodni obrambeni bedem niti je prikazan u gravurama i drugim starim ilustracijama grada. Spominju se samo kule i lanac koji se podizao preko ušća. Moguće je da se lanac rastezao između tih kula. Omišani znaju za podvodni bedem Mostinu po kojoj se, kako neki kažu, moglo prelaziti s poljičke strane Cetine na omišku. Neki su od njih nehotice nasukali svoje brodove na Mostinu, iako su znali da trebaju biti jako oprezni dok plove ušćem. Ali nitko zaista ne zna kada je Mostina sagrađena, tko ju je i zašto sagradio. Pretpostavlja se da bi to moglo biti u vrijeme intenzivnog gusarenja Omišana za vrijeme knezova Kačića, negdje u od 12. stoljeća pa nadalje. Moguće da je taj podvodni zid povezan i s područjem ribnjaka na poljičkoj strani. Pitanja bez utemeljenih odgovora je puno. Stoga je 2022. godine Muzej grada Omiša uz potporu Grada Omiša i Županije splitsko-dalmatinske u suradnji sa Sveučilištem iz Splita i lokalnim roniocima započeo sistematska podvodna arheološka istraživanja Mostine. Ovogodišnja istraživanja razjasnila su makar neka pitanja i pretpostavke. Kako bi se dobio detaljan uvid u oblik i veličinu Mostine u kontekstu prostora u kojem se nalazi napravljen je detaljan fotogrametrijski snimak monumentalnog bedema. Snimanje je trajalo dva dana, a obrada podataka još nije završena.

Na samoj Mostini otvorene su tri sonde na mjestu spoja kamenog nasipa i pješčanog dna. Arheološki iskopi su pokazali da se Mostina gradila u suhozidu na pješčanom dnu rijeke bez posebno ojačanog temelja. Kako bi se definiralo da li se Mostina pružala sve do omiške strane rijeke otvorila se sonda na razbacanoj hrpi kamenja koje je virilo iz riječnog dna na udaljenosti od 20 metara od cjelovitog bedema Mostine. Pokazalo se da su to temelji same Mostine koji su sačuvani u pijesku pa se sonda proširila prateći strukturu temelja Mostine.

980251

 Users Today : 198

 Users Yesterday : 381

 This Month : 4620

 This Year : 199815

 Total Users : 980251

 Views Today : 885

 Total views : 3894415

 Who's Online : 5

 GORGONIJA.COM

MOSTINA – PODVODNI OBRAMBENI BEDEM NA UŠĆU RIJEKE CETINE

NAJIZOPAČENIJI I NAJGREŠNIJI POTPOLJENI GRADOVI SVIJETA

OKAMENJENA SRDŽBA BOGOVA

Uspješan nastup hrvatskih tvrtki na ovogodišnjem METS-u

ATLANTIDA NA DNU JADRANA?

foto Dražan Mimica

Mostina – podvodni obrambeni bedem na ušću Cetine

foto Dražan Mimica

Mostina – podvodni obrambeni bedem na ušću Cetine

Foto Dražan Mimica

Otkopana je i definirana sjeverna strana temelja čela Mostine u dužini od 22, širini od 8 i visini od 1,20 metra. Čelo je sačuvano u visini od 4 reda suhozidne gradnje od priklesanih stijena veličine i preko 60 x 60 centimetara.

Nije još jasno je li to originalni izgled same Mostine iz ranijih vremena ili je tu sačuvan izvorni izgled temelja samog bedema nakon miniranja Mostine 60-tih godina 20. stoljeća kada je odnošena i velika količina kamenja kako bi brodovi platforme mogle lakše ulaziti u Cetinu za izgradnju cestovnog magistralnog mosta.

Foto Zorica Kralj, 2024

Iskopavanje dubokih riječnih naslaga oko čela Mostine

Pronađeni ulomci uglavnom srednjovjekovnog keramičkog posuđa za sada ne mogu kronološki odrediti Mostinu jer su oni mogli biti doneseni rijekom.

Dio istraživačkog tima s nalazom vrča.

Istraživanja su pokazala da se Mostina pružala u kontinuitetu u dužini od 150 metara od desne poljičke prema omiškoj strani s kojom se nije spajala, već je tu bio prolaz za brodove koji je danas širok nekih 40 metara. To saznanje razočaralo je neke omišane koji su čvrsto vjerovali da se Mostina spajala s omiškom stranom.

Danas se vrh bedema nalazi nekih 50 centimetara ispod površine rijeke. Na vrhu Mostine se mjestimično, a pogotovo s južne strane, mogu vidjeti uredno poslagani dijelovi zida.

Foto Ana Vučković, 2024

Radni dogovor u Cetini

Mostina je jedinstveni primjer podvodnog obrambenog bedema na Jadranu, a po svemu sudeći i u svijetu jer se prave analogije za ovu izuzetno zanimljivu strukturu još uvijek nisu pronašle. Ovogodišnjim istraživanjima dobili smo odgovore samo na neka pitanja pa će se istraživanja nastaviti i narednih godina kako bi doznali tko je i kada i zašto sagradio podvodni bedem na ušću rijeke Cetine.

U istraživanjima sudjeluju lokalni ronionci i podvodni fotografi Dražan Mimica, Ana Vučković, Igor i Zorica Kralj, Neno Dobrota, Neven Kalajžić, Tino Mrčelić, Nela Marinčević, Aleksandar Iđoški, Natalija Svatnenko, dokumentaristi Damir Ercegović, ing. geodezije i Vladimir Kirjakov. Voditeljica istraživanja je Tea Katunarić Kirjakov, podvodna arheologinja, sa Sveučilišta u Splitu.

Tekst napisala: Tea Katunarić Kirjakov

Ovaj tekst je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama, programa poticanja novinarske izvrsnosti.

Posted in [NOVOSTI](#), [POMORSKA BAŠTINA](#)

< Prev

NAJIZOPAČENIJI I NAJGREŠNIJI POTPOLJENI GRADOVI SVIJETA

IMPRESSUM

GORGONIJA.COM

Nakladnik:
Udruga informatičara Imotski
Šetalište Stjepana Radića 21
21260 Imotski
e-mail: portal@gorgonija.com
Glavni urednik: Luka Kolovrat
luka.kolovrat@st.t-com.hr

SURADNICI

Za Gorgoniju pišu

Damir Višić, Boris Bulić, Jenny Barnjak,
Jadran Grančić, Davor Majkić, Matko
Vojković, Tonči Žanko, Damir Brajković,
Ante Tonči Fabris, Lidija Lijić Vulić,
Damir Ljubičić, Vedrana Vidović, Danijel
Frka, Vedran Dorušić, David Počekaj,
Damir Višić, Roko Markovina, Mario
Radaljac, Jelena Glamać, Dubravka
Pajk, Matko Pojatina, Vitomir Maričić,
Vesna Zmaić, Šime Sušić, Sunčana
Žaknić, Ivica Kostelić, Jelena Kurtović
Mrčelić, Ojdana Koharević, Teo
Maksimović, Ivan Alduk, Tea Katunarić
Kirjakov

FACEBOOK

Gorgonija.com
10K followers

Follow Page

Gorgonija.com
about a week ago

GORGONIJA KANAL

